

Казкотерапія - це напрям практичної психології, який дозволяє формувати характер дитини, використовуючи для цього ресурси казки. Виховна сила казок відома людям з давніх часів, багато казок передавалися з вуст у вуста і давно отримали статус народних. Казки про правду і кривду, Івана-дурника, який перемагає ворогів кмітливістю, прекрасних і премудрих дівчат виступають свого роду чарівним дзеркалом реального світу. І власного, поки ще не відкритого внутрішнього світу дитини. Слухаючи казку, дитина вчиться розрізняти добро та зло, щедрість та жадібність, сміливість та боязливість, милосердя та жорстокість, відданість та зраду. Саме чарівні історії пробуджують творчу уяву та фантазію, допомагають перевтілитися в казкового героя, щоб разом із ним пізнавати життєві істини, знаходити вихід із різних ситуацій. Виховний ефект досягається без нотацій і моралі. Дитина отримує нові знання про світ і про саму себе природним шляхом. Переконаність, що добро обов'язково переможе, що можна завжди вирішити будь-яке завдання, залишаючись чесною і доброю людиною, позначається на характері дитини найпозитивнішим чином. Вона стає більш впевненою, сміливішою і рішучішою, цінує друзів і допомагає оточуючим.

Казкотерапія – процес утворення зв'язків між казковими подіями і поведінкою в реальному житті; процес перенесення казкового сенсу до реальності.

Метою казкотерапії є підведення особистості до усвідомлення своєї внутрішньої сутності, своєї єдності і неповторності, до відчуття гармонії із собою і світом. У кожного існує потреба у самовираженні, яка здебільшого, залишається незадоволеною, саме вона породжує внутрішній конфлікт. У процесі казкотерапії дитина навчається сприймати себе такою, якою вона є неповторною індивідуальністю. Головне - казка дає надію, без якої дитина не може досягти успіху.

У будь-якій казці присутні: герой, сюжет, конфлікт і розв'язка. Та казка тоді стає терапевтичною, коли дитина себе ототожнює з її героями, може провести паралель між сюжетом та власним життям і зробити висновок.

Терапевтичні казки пишуть дитячі педагоги та психологи. Їх сила у тому, що сюжет сприймається відразу на двох рівнях свідомому та підсвідомому. Свідомість дитини приймає зміст казки як вигадане: вона співчуває казковому герою, співставляє себе з ним і навіть, пізнаючи свою проблему, все рівно думає, що це не про неї. Підсвідомість «вірить» почутому і задає програму змін у поведінці, змінює цінності, погляди, позиції.

Написані професіоналами казки цікаві і актуальні для сучасних дітей. Для того, щоб казка або історія запрацювали при створенні потрібно врахувати такі правила:

1. Казка повинна бути ідентичною дитячій проблемі, але ні в якому разі не такою ж.
2. Пропонувати життєвий досвід, який би допоміг вирішити проблему. Якщо дитина не в змозі вирішити самостійно то психолог пропонує йому свої варіанти, які наштовхнуть її на правильну думку.
3. Казковий сюжет повинен розгортатися в певній послідовності.

1	Жили-були...	<p>Початок казки, зустріч з героями, які зрозумілі і відомі дитині.</p> <p>Для 3-4 річних малят героями можуть бути іграшки, маленькі чоловічки, тваринки; починаючи з 5-6 років – чарівники, феї, принцеси принци, солдати.</p> <p>У підлітковому віці цікавими будуть казки-притчі і побутові казки.</p>
2	Раптом...	Герой зустрічається з якоюсь проблемою, конфліктом, яка ідентична по характеру з дитячою проблемою.
3	І тоді...	Казка міняє напрямок, для того щоб показати, у чому суть проблеми і як вирішують її казкові герої.
4	Кульмінація	Герої казки справляються з труднощами.
5	Розв'язка	<p>Результат дії героїв:</p> <p>Негативні персонажі, які здійснили погані вчинки – наказані;</p> <p>Позитивні персонажі, які пройшли через всі випробування, проявили найкращі якості – нагороджені.</p> <p>У терапевтичній казці «добро перемагає зло»</p>

6	Висновок	Герої казки приймають рішення, які міняють їх життя радикально
---	----------	--

Терапевтичну казку можна створювати на основі знайомих притч, неймовірних історій, уяві дитини, життєвих випадків, з практики психолога. Її можна читати, та краще розповідати. Це можуть виконувати батьки. Саме розповідаючи, можна створити атмосферу емоційної близькості, підтримувати зоровий контакт. Важливу роль відіграють обставини при яких читатимуть: затишна кімната, м'який диван або крісла, приємний спокійний голос, який супроводжується драматичними прийомами. Немає нічого страшного, якщо дитина проситиме розповідати одну й ту ж казку кілька разів. Наберіться терпіння і виконуйте прохання. Мабуть, саме ця казка найсприятливіша у формуванні дитячого світогляду, допомагає зрозуміти важливі для нього питання і прийняти правильне рішення.

Успіх терапевтичної казки залежить від ефективної організації самого процесу розповідання, який полягає:

1. Створення «безпечної зони». В сюжеті можуть поєднуватися реальні та видумані події, героями можуть бути персонажі мультфільмів, книжок, неіснуючі тварини, розмовляючи предмети та інші фантастичні об'єкти. Таке поєднання допомагає зрозуміти дитині, що це не насправді. Знаходячись у «безпечній зоні» вона не відчуває себе винною, а просто слухає, дізнається щось нове, зіставляє, порівнює без неприємних психологічних наслідків. Дитина має можливість подумати, проаналізувати почуте у сприятливій психологічній атмосфері.
2. Казку потрібно розповідати невимушено, ніби випадково, у вигляді відступу від бесіди. В такі моменти дитина повністю відкрита – і свідомо, і несвідомо.
3. Ніколи не аналізуйте і не обговорюйте терапевтичну казку відразу після закінчення. Дайте час для того, щоб дитина змогла повністю поринути у метафоричний світ, ототожнити себе з персонажами та уявними подіями. Пізніше, або на наступній зустрічі можна обговорити, проаналізувати, намалювати і продовжити казку.
4. Не перенапружуйте терапевтичними казками та історіями дітей, щоб вони не втратили до них чуттєвості.

Казкотерапія - це процес утворення зв'язку між казковими подіями та поведінкою в реальному житті, це процес перенесення казкових смислів у реальність.

Казка є одним із інструментів педагога, психолога, батьків, за допомогою якого вони можуть спілкуватися з дітьми їхньою мовою. Сьогодні казкотерапія синтезує багато досягнень психології, педагогіки, філософії — усе це подається в казковій формі, у формі метафори.

Казка має надзвичайно великий потенціал впливу на психіку дитини. Ви не раз замислювалися над тим, чому діти просять читати одну й ту саму казку багато разів, адже майже напам'ять знають. Напевно, так захоплюють казкові події, що хочеться пережити свої внутрішні стани, викликані казкою, ще і ще раз. Спостережливі дорослі помічають, що під час читання казок у дитини блищать очі, темп дихання стає швидшим, щічки рожевіють. Певні казкові події є для дитини значимими й захоплюючими.

Народні казки несуть в собі надзвичайно важливі ідеї:

- Оточуючий нас світ—також живий. У будь-який момент він може заговорити з нами. Ця ідея важлива для формування бережливого ставлення до того, що нас оточує.
- Якщо оживають якісь певні об'єкти природи, то вони здатні діяти самостійно, мають право на власне життя. Ця ідея важлива для формування здатності прийняти іншого (одне з базових положень особистісно орієнтованого виховання).
- Протистояння добра й зла, перемога добра. Ця ідея важлива для підтримки бадьорого духу й розвитку прагнення до кращого.
- Найбільш цінне дістається через подолання перешкод, а те, що прийшло даром — так же швидко й втратиться. Ця ідея важлива для формування механізму цілепокладання терпіння.
- Навколо нас є багато помічників, але вони приходять на допомогу тільки в тому випадку, коли ми самі не можемо впоратися з ситуацією, вирішити певну проблему. Ця ідея важлива для формування самостійності й довіри до оточуючого світу.

Всі ці ідеї необхідно проговорювати з дітьми після прочитання казок, звичайно, в доступній для них формі. Після обговорення казки можна застосовувати такі види роботи: малювання й драматизацію, аналіз, розповідь, створення, переписування, постановка казок.